

H11 - Slagtesvin - Daglig foderregulering

30 minutter efter udfodring. Ingen foder tilbage i krybben.

Hvis krybben er tom efter 10-15 minutter er foderstyrken for lav.

En høj daglig tilvækst kræver daglig opfølgning og evt. justering af fodermængden ved alle foderventiler:

1. Find det rigtige startpunkt på foderkurven ved at taste grisenes indsættelsesvægt. Brug f.eks. gennemsnitsvægten fra vejesejden eller vej nogle stikprøve grise.
2. Vælg en foderkurve, der ligger så højt, at cirka 30 % af grisene indtil 60 kg skal reguleres ned i foderstyrke. (Se H12 - Slagtesvin - Justering af foderkurve).
3. Er der foder tilbage i krybben 30 minutter efter fodring, skal fodermængden reguleres ned (se bilag).
4. Regulér foderstyrken ved at regulere i procent i forhold til kurven. Der skal reguleres tilbage til kurven i løbet af nogle dage. Dette kan gøres automatisk i de fleste anlæg (se manualen afsnit 9). Nedregulering af foderet kan gøres som i nedenstående skema.
5. So- og galtgrise bør sorteres og fodres på samme foderkurve.
6. Det anbefales at fodre fire gange dagligt, f.eks. kl. 7, 11, 15 og 19, og at foderet fordeles i lige store rationer. I varme perioder ændres fordelingen af foderet til henholdsvis 28, 22, 22 og 28 % af rationen.
7. Tjek, at der er ædepladser nok. En ædeplads er mindst 30 cm krybbeplads.
8. Rens krybben én gang dagligt inden udfodring.
9. Før tilsyn ved at følge med en fodring rundt i stalden én gang dagligt, f.eks. ved morgenfodringen, samt 30 minutter efter fodring.
10. Tjek at slutfoderstyrken følges. Der må ikke være ventiler der står til plus procenter fra grisene vejer 60 kg og til slagting.

30 minutter efter udfodring burde der være ædt op.

Manglende regulering af foderstyrken medfører:

- Lav daglig foderoptagelse og lav daglig tilvækst.
- Lav kødprocent hvis grisene får for meget foder efter 60 kg.
- Vægtspredning på grisene.
- Slagsmål imellem grisene.
- Foderspild og svineri i stien.

Placering af vandventil over krybben er uheldigt, da vand i krybben kan snyde m.h.t. om fodermængden skal reguleres. Vandventilen skal placeres modsat af krybben.

Sådan reguleres fodertildelingen (skemaet findes i større format som bilag 17)	
Bruges når	Procent regulering
Opstart. Lige efter indsættelse eller hvis grisene "går i stå".*	50 % nedregulering, tilbage til foderkurven over 3-6 dage.
Meget tilbage (mere end 20 %) i krybben en halv time efter fodring.	20 % nedregulering, tilbage til foderkurven over fire dage.
Lidt tilbage (mindre end 20%) i krybben en halv time efter fodring.	10 % nedregulering, tilbage til foderkurven over to dage.
Grisene æder stadig ikke op efter 10 % eller 20 % nedregulering i 2-4 dage.	10 % nedregulering, tilbage til foderkurven over 10 dage.

*Har grisene i smågriseperioden fået tørfoder, er erfaringen, at de ikke æder vådfoderet så hurtigt. Tildeling af tørfoder de første par dage kan lette overgangen til vådfoder betydeligt.

Pkt.	Supplerende kommentarer - Slagtesvin - Daglig foderregulering
1.	Det er nødvendigt at taste den korrekte indsættelsesvægt for, at grisene placeres rigtigt på foderkurven og derved får den planlagte fodermængde. Især stier med store grise kommer nemt til at starte med for lav start vægt, og dermed for lav tilvækst.
2.	Den letteste måde at styre fodertildelingen, indtil grisene når slutfoderstyrken, er at vælge en foderkurve, der ligger over grisenes appetit, således at man kun skal regulere ned i forhold til kurven.
3.	Fodringstidspunkter og foder mængder skal afpasses efter grisenes døgnrytme. De steder, hvor der fodres tre gange dagligt som følge af begrænsninger på anlæggets kapacitet, anbefales det, at der udfodres kl. 8, 14 og 20. Ulempen ved tre fodringer er, at ungsvinene har sværere ved at æde deres ration. I varme perioder har grise ikke så stor appetit i dagtimerne, så fordelingen af foderet på de fire fodringer kan med fordel ændres til, at der gives en større andel morgen og aften.
4.	Det er vigtigt, at alle grise har en ædeplads. Ved restriktiv fodring skal der være min. 30 cm pr. slagtesvin. Er der ikke ædepladser nok, skal der fodres ad libitum, da det ellers kan give anledning til forringet produktivitet og aggressioner grise imellem. Eller der skal tages grise ud af stien, så der er ædepladser nok. Som tommelfingerregel skal der være ædepladser nok en uge før de sendes til slagtning.
5.	Det anbefales, at grisene kønssorteres og fodres efter samme foderkurve. Forsøg har vist, at der kan opnås en produktionsgevinst på 3 %, når grisene fodres kønsopdelt og på samme foderkurve. Årsagen til, at der opnås en øget produktivitet i forhold til blandet køn er, at "lige børn leger bedst". Det vil sige, at ved blandet køn bliver sogrisene holdt tilbage af galtgrisene, hvorved deres foderoptagelse reduceres. Det er tidligere anbefalet at fodre galtgrisene med en foderstyrke, som var 0,10-0,15 FEsv/dag lavere end sogrisene. Denne foderstrategi giver lavere tilvækst, hvilket ikke er hensigtsmæssigt, når stalden skal tømmes over en så kort periode som muligt.
6.	Tilsyn skal ske mindst 1 gang dagligt: Følg udfodringen ventil for ventil og mærk syge grise, der ikke går op og æder. Husk, at grise med lungeproblemer ("pustere") hurtigt lægger sig igen, så de ses bedst ved at gå en runde, når fodringen er slut. 30 minutter efter fodring kontrolleres, om grisene har ædt op. Der reguleres ved de ventiler, hvor der ikke er ædt op.
7.	Det er en god idé at måle krybbelængden, således at antal grise tilpasses derefter. Ved en krybbelængde på 5,10 m kan der gå 17 grise indtil cirka 110 kg. Er der flere grise, kan der ikke praktiseres restriktiv fodring.
8.	Krybben skal renses én gang dagligt. Dette gøres for at undgå et fald i foderoptagelsen. Derudover tjekkes, at foderet kan løbe frit ud til enderne af krybben. For at undgå, at grisene sviner i krybben, specielt ved hjørner, kan det anbefales at hænge kæder eller støbe skrå kanter ved krybberne.
9.	En gang pr. uge følges en af de efterfølgende fodringer. Dette giver et godt overblik over, hvorvidt den procentvise fordeling af foderrationen er ok. Udfodringen skal tilpasses i tempo, så man kan gennemføre et tilstrækkeligt tilsyn med grisene ved udfodring. Der kan evt. indsættes pauser i udfodringen mellem hver staldsektion.
10.	Foder mængden må ikke reguleres ved at regulere på grisenes vægt eller antal eller kontinuerligt med plus 10%. Dette gør det umuligt for afløseren at sætte grisene rigtigt i foder og grisene får ikke den rigtige slutfoderstyrke. Fra 60 kg må ingen ventiler være reguleret med plus procenter. Undtaget kan være stier med mindste grise, som ønskes en højere tilvækst for at nå slagtevægten sammen med resten af stalden.